

Е.В. Рябченко

СТАНОВИЩЕ УКРАЇНСЬКИХ МІГРАНТІВ В РЕСПУБЛІЦІ ГРЕЦІЯ

Проаналізовано становище українських мігрантів греків та не греків за походженням у Республіці Греція. Визначено основні законодавчі акти, що надали можливість українцям в Греції легалізувати своє становище, отримати громадянство Греції. Проаналізовано поняття грека репатріанта, або грека зарубіжжя. Зазначено, що українці мають усі можливості в Греції для соціально, культурного автентичного розвитку.

Ключові слова: українці, українці грецького походження, міграція, грецьке громадянство, греки - репатріанти.

У загальній міграційній картини Греції, значну кількість мігрантів складають українці. Кількість мігрантів може коливатися від 25 000 до 50 000. Більшість мігрантів є етнічними українцями, а також українці грецького походження (греки з Маріуполя та понтійські греки) [1]. Для осіб, які мають грецьке походження, Греція стала «історичною» батьківщиною. Хоча під час прибуття до Греції, ставлення до них не змінювалося, але з часом їх шляхи, як правило розходяться через різноманітні політичні заходи, прийнятих урядом Греції для іноземців грецького походження, з різних регіонів світу та з певними мовними відмінностями. Таким чином, важко говорити про єдину ідентичність українських мігрантів в приймаючій країні. Враховуючи те, що процес повернення деяких мігрантів в Україну почав сповільнюватися, тим не менш, міграція громадян України до Греції залишається безперервним процесом.

Метою даної статті є аналіз становища українських мігрантів грецького та негрецького походження в Республіці Греція з часів перестройки та на початку двадцять першого століття. Суттєвий внесок в розгляд цієї теми внесли вітчизняні вчені Маліновська О., Ніколова М., Трофіменко О., грецькі дослідники Кауріновські К., Касимис К. та інші.

У той час, коли США, Ізраїль і Німеччина були головними країнами прибуття постійної міграції, велика кількість українських мігрантів обрали сусідні країни, які знаходилися неподалік від місця, де вони проживали (Росія, Польща, Чеська Республіка) та Південної Європи (Португалія, Іспанія, Італія, Греція, Кіпр, Туреччина). До недавнього часу вони були краще відомі як країни, що експортують робітників до країн відносно з кращими умовами та приємним кліматом, де є можливість знайти роботу, особливо в неофіційних сферах економіки. Сьогодні, загальна чисельність населення Греції складає близько 11 млн жителів, серед них 950 тисяч зареєстрованих іноземців (в тому числі з країн ЄС), що становлять 8,9% від загальної чисельності населення. Основні групи національностей були албанці, кіпріоти, англійці, болгары, грузини, румуни, росіяни, українці. Так, наприклад, за показниками Статистичної служби Греції у 2011 році 17008 українців отримали офіційний дозвіл на проживання у Греції [2].

Як в Греції, так і в інших країнах як Ізраїль, Німеччина, Фінляндія, визнають принцип права крові у визначенні громадянства. Таким чином, в Греції набуття громадянства не є однаковим для мігрантів, як для осіб грецького походження (що належать до цієї нації), так і для мігрантів іншого етнічного походження. Громадяни грецького походження можуть отримати громадянство Греції завдяки спеціальним заходам грецької держави, незалежно від того, скільки часу пройшло після проживання

в інших країнах. Крім того, збереження і розвиток єдиної національної самосвідомості та культури, було найважливішим питанням усієї країни з моменту створення грецької держави. Таким чином, ті, хто повертаються до історичної батьківщини з метою пошуку більш вигідних умов, для отримання освіти, житла, роботи, медичної допомоги та консультаційних послуг, називаються репатріантами. У порівнянні з іншими групами мігрантів, які зазвичай є чужоземцями, називають іноземцями або іноземними мігрантами. Греки зарубіжжя можуть легко отримати грецьке громадянство або статус, що надає право на дозвіл на проживання та на дозвіл на працю. Що стосується осіб грецького походження, то греки України поділяються на три основні групи: греки Маріуполя, понтійські греки і нащадки грецьких жителів центральної Греції і ті, хто жив на узбережжі Егейського й Іонічного моря, які прибули на південь Росії у 18 та 19 століттях.

Більшість греків, які живуть в Україні – це греки Маріуполя та грецьких поселень навколо Маріуполя. Вважається, що нащадки візантійських колоністів Криму приєдналися до колоністів Малої Азії та колоністів, які жили на узбережжі Егейського моря. В кінці 18 ст. в результаті політики Катерини II, кримські греки переселилися в райони Азовського моря, де вони заснували місто Маріуполь і двадцять одне село. Навіть сьогодні більшість з них живе в Донецькій області, їх число, як зазначалось вище, нараховує близько 91 000, згідно з Всеукраїнським Переписом 2001 року [3].

Що стосується понтійців, вони складають дві третини греків колишнього Радянського Союзу. Тим не менш, їх число було не великим, вони жили в основному в Криму та південних регіонах країни. Вони є нащадками мігрантів грецьких колоній, які оселилися на березі Чорного моря та на території Російської імперії (а пізніше Радянського Союзу). Ще у період з кінця 18-го та початку 20-го століття вони переселилися в результаті російсько-турецької війни, а також, через привілеї, яких прагнули отримати переселенці (придбання землі, звільнення від податків і військової служби). Як і в інших поселеннях, де мешкали представники іноземного етнічного походження (німців, корейців, чеченців і т.д), так і понтійських греків було депортовані Сталіним до, під час і після Другої світової війни. У 1944 р. 14300 тис. кримських греків було депортовано в Узбекистан, азіатські республіки та до північної Росії. До розпаду Радянського Союзу основними понтійськими населеними пунктами були Грузія (100000 тис. чол.), північний Кавказ (Краснодар та Ставрополь) (98000 чол.) і Казахстан. Деякі понтійські греки залишали Радянський Союз в 1920, 1930, 1960 і 1970. На початку перебудови і гласності, в 1985 році, почалась остання хвиля міграції з Причорномор'я до Греції, яка в 1988 році значно збільшилася. Що стосується мови, сьогодні понтійці та маріупольці в основному розмовляють російською мовою. Греки Маріуполя мають свій власний румейський (маріупольський) діалект та діалект урум (турецький діалект). Понтійські греки, які жили на узбережжі Чорного моря, розмовляли на понтійському діалекті, також відомий як румейський, але діалект урум відрізняється від мов, на яких розмовляють на Півдні України. Насправді, це діалекти старших поколінь серед українськомовних і російськомовних поселень [4].

Термін «репатріація» означає повернення на батьківщину, але у випадку, якщо особа народилася в Греції, однак існують інші виняткові випадки. У повсякденному житті і в політичному дискурсі, особливо в північній Греції, репатріантів також називають біженцями. Тим не менш, слова «репатріація» і «репатріанти», мали ідеологічний, добровільний та індивідуальний характер в процесі міграції.

Між 1990 і 2007 роками можна виділити три періоди у законодавстві та міграційній політиці Республіки Греція. В період з 1990 до 1993 року отримання «репатріаційної» візи та грецького громадянства було відносно легким. В якості сертифікованого підтвердження грецького походження виступали всі документи, необхідні для подачі

заяви на отримання візи в грецьких дипломатичних установах Москви, а потім і в інших країнах колишнього Радянського Союзу. Пізніше, відповідно до Закону 2130/1993, кількість документів, необхідних для підтвердження грецького походження збільшилася, таким чином отримання візи стало складнішим. Згідно з останнім законом 2790/2000, відповідальність за весь процес поселення і натуралізації репатріантів перейшла від Міністерства закордонних справ Міністерству внутрішніх справ, в той час як кількість необхідних документів зменшилася. Тим часом був створений Генеральний комітет для контролю грецької свідомості із справ греків зарубіжжя, крім того з цим законом розпочався і реальний процес натуралізації. Ті, хто не хотів і хоче втрачати громадянство своєї країни походження, бо Україна і деякі інші країни колишнього Радянського Союзу не дозволяють мати подвійне громадянство, мають можливість отримати Спеціальне посвідчення іноземця грецького походження. Це посвідчення дає право на проживання та роботу, однак не надає громадянства і права голосу [5].

Фактично, починаючи з 1994 року мета грецької політики стосовно «східної» діаспори полягає у стримуванні міграційних потоків та реалізації Шенгенської угоди, яка почала діяти в Греції з 1997 року, і згідно з якою контроль на кордонах має посилитися. Таким чином, починаючи з другої половини 1990-х років, велика кількість грецьких експатріантів та інших іммігрантів (українців, росіян, молдован, грузинів і т.д.) з колишнього Радянського Союзу, прибули до Греції по туристичній візі. Етнічним грекам, коли вони прибувають у Грецію, зазвичай одразу ж вдається отримати легальний статус, в той час як іншим іноземним мігрантам, в тому числі українцям, які не є етнічними греками. У випадку, якщо тільки вони не перебувають у шлюбі з громадянами Греції, донедавна було необхідно десять років легального проживати в Греції, перш ніж подати заявку на отримання грецького громадянства (відповідно до Законів 2910/2001, 3386/2005). Новий Закон 3838/2010, полегшив отримання громадянства для другого покоління. Перше покоління може подати заяву на натуралізацію після семи років легального проживання, а ті, хто підпадають під дію перехідних положень, після п'яти років проживання. В дійсності ж, після закінчення терміну візи, багато хто залишається жити у країні «нелегально». Пізніше деякі з них взяли участь у регуляризації програм, які були організовані владою Греції в 1998, 2001 та 2005 (Указ 356/1997, 359/1997 та Закон 2910/2001) [6].

Що стосується прибуття етнічних греків до Кіпру, до 2004, коли Республіка Кіпр приєдналася до Європейського Союзу, то воно майже не викликало жодних складнощів. Навіть віза не була потрібною, достатньо було надати запрошення від громадянина Кіпру, або особи с правом на довгострокове перебування, чи ваучер з готелю. Етнічні греки мали змогу залишитись на острові та отримати роботу, державне кредитування за наявності Картки іноземця грецького походження (так званої у народі тавтотіти). Серед пільг для греків колишнього Радянського Союзу, в тому числі такі: реабілітаційна допомога, родинна допомога, фінансова допомога, звільнення від оподаткування побутової техніка і т.д. Крім того, людям пропонували курси грецької мови та професійної підготовки, які тривали, як правило, протягом шести місяців, для полегшення їх соціальної інтеграції, а ті іноземці, які інвестували у сільське господарство або у сферу малого бізнесу в Македонії і Фракії, отримували фінансову підтримку від держави. Нарешті, існують особливі правила прийому таких людей до грецьких університетів, а також передбачено виділення певного відсотка робочих місць в державному секторі. Проте, в реальному житті деякі закони не завжди виконуються [7].

Більшість українців в Греції проживає в Афінах (60%) і в менших кількостях в Центральній Македонії (15%), Пелопоннесі (10%) та на великих островах (Крит, Родос). Що стосується українських греків, вони проживають в основному в Афінах, але також і на півночі Греції разом з іншими греками з колишнього Радянського Союзу, які в

більшості своїй (74%) і на відміну від греків з України, оселилися в Північній Греції (59% в Македонії та 15% у Фракії), і тільки 22% проживають в Центральній Греції. Вибір області для оселення ґрунтувався на сімейних зв'язках (особливо у випадку понтійців), або на існуванні мережі друзів, знайомих чи співвітчизників (як у випадку з українцями і греками Маріуполя), хоча існування робочих місць і можливість придбати будинок за підтримки держави, як ми бачили у випадку Фракії, також є важливими критеріями [8].

Рівень освіти цих груп порівняно з усім населенням Греції є достатньо високим. Приблизно від 25% до 30% є випускниками вищих закладів загальної або технічної освіти, але лише деякі працюють в своїй галузі. За словами представників Понтійської асоціації, а також самих мігрантів, лише 10% греків з колишнього Радянського Союзу, які є випускниками ВНЗ, займають посаду відповідно своїй кваліфікації. Що стосується виду робіт в Греції, жінки, як правило, за короткий час після прибуття знаходять роботу в сфері послуг: в основному як покоївки або домробітниці в приватних будинках або готелях, інші працюють в ресторанах або барах, в той час як чоловіки зазвичай займаються будівельними роботами або сільським господарством в Фесалії чи Македонії, а протягом літа на островах. Все це, як правило, низько кваліфікована і низькооплачувана робота, яка є єдиним рішенням для мігрантів, які не мають дозволу на роботу. Серед українців і греків з України немає великої різниці у виді робочих місць. З часом, деякі знаходять роботу в магазинах, салонах краси, на заводах, у туристичних агентствах і т.д. Найбільш амбіційні намагаються відкрити власний бізнес, найчастіше, у сфері краси, послуг (таверни і ресторани) або туризму [9].

За даними перепису Статистичної служби Греції 2011 року, 66% жінок з України працюють в категорії «інші послуги», передбачається що ця категорія включає в себе дистанційну роботу. Близько 20% працюють в сфері туризму і близько 10% у сільському господарстві та промисловості. Серед українських чоловіків в Греції, 80% техніків, водіїв, некваліфікованих робітників та дрібних торгівців, 5% працюють у сфері послуг або продавцями магазинів або на вуличних ринках, ще 5% працюють в сільському господарстві і останні 5% або не вказували професію або ще не визначилися з нею, хоча в цей відсоток також включені вчені, художники, техніки і менеджери. У порівнянні з понтійцями, які приїхали до Греції з країн Центральної Азії та Кавказу, кількість українців та етнічних греків з України, які працюють за фахом або мають власний бізнес в Греції, достатньо невелика. Це може бути пов'язано з тим, що вони прибули до Греції нещодавно, або ж з тим, що багато українців проживають в країні нелегально, а інші не мають наміру залишатися в Греції і через це не потребують визнання своїх дипломів [10].

Що стосується українських мігрантів, з одного боку, ми маємо українців, а з іншого боку – «репатрійованих» греків, наприклад, маріупольців, грецьке походження яких веде походження від далекого минулого та понтійців, які складають різноманітну групу відповідно до місця народження та мешкання на території колишнього Радянського Союзу. Взагалі, можна сказати, що, приблизно, до 1994 року багато понтійців, зокрема, з Центральної Азії та Грузії прийшли в Грецію, вважаючи, що повертаються на історичну батьківщину. У випадку з Україною, можна стверджувати, найважливіша причина міграції в Греції була економічна, особливо, що стосується греків Маріуполя. Точніше кажучи, здається, що останні прийшли в Грецію через переваги грецької держави, хоча вони вважали себе тимчасовими мігрантами.

Відносно вираження колективних ідентичностей, офіційних та інституціональних мереж в приймаючій країні – є характерна відмінність між українцями та експатріантами – греками. Існує багато кількості понтійських асоціацій: перші асоціації були засновані у 1920 роки з приїздом біженців з Туреччини та Кавказу, а згодом з 1950 років заснували

нові асоціації з приїздом іноземців з колишнього Радянського Союзу. Асоціації слугують у якості посередників у відношеннях між етнічними греками – мігрантами з колишнього Радянського Союзу та владою Греції та України. Особливо зацікавлені у визнанні дипломів країни колишнього Радянського Союзу, визнання робочого стажу, щоб одержувати пенсію в Греції та зацікавлені в проблемах, що стосуються придбання грецької ідентичності чи національності. Деякі асоціації приділяють увагу підтриманню самобутності, культурної відмінності, організовуючи танцювальні, музикальні і театральні класи, у той час, як інші мають політичні цілі, такі, як визнання Геноциду понтійських греків грецьким парламентом у 1994 році та невизнання його на міжнародному рівні.

На сьогоднішній день працюють такі організації: «Греко – українська думка» (існує з 1998) та «Лелечин край» (існує з 1998) з філіалами в інших частинах країни. Це є культурні асоціації, метою діяльності яких є збереження та розвиток українських традицій, історії, мови та культури України. «Греко – українська думка», у більшій мірі, відрізняється політичною діяльністю: асоціація працює для визнання Голодомору в Україні 1932-1934 рр. Парламентом Греції та бере участь відносно внутрішньої та зовнішньої політики України. Деякі члени цих асоціацій перебувають у шлюбі з греками, а більшість вважають себе тимчасовими мігрантами.

У 1999 році, почала працювати українська школа з українською мовою в якості основної мови навчання. Саме ця школа підтримується Посольством України в Афінах, але її не визнає влада Греції. Більшість учнів – українці та діти – мігранти, котрі вважають, що їх перебування в Греції є тимчасовим. Тих, хто бажає продовжити своє навчання в Україні, слід здати спеціальні екзамени, організовані Міністерством освіти та науки України. Тим не менш, більшість дітей українських мігрантів (українці та греки України) ходять в державні грецькі школи. На протязі 2002-2003 учбових років, їх чисельність в грецьких початкових школах було 1.488, що складає 1,5% іноземних учнів [11].

Що стосується релігійних вірувань українців – мігрантів в Греції, то більшість з них є католиками уніатами або православними християнами. Уніатська Католицька Церква є важливим місцем зосередження для емігрантів із Західної та Центральної України, тоді, як Українська Православна Церква та Руська Православна Церква приваблюють мігрантів зі Східної та Центральної України. Останнім часом в Уніатську Католицьку Церкву приходять також греки, іноземці та мігранти з інших частин колишнього Радянського Союзу й Східної Європи, котрі хочуть чути обідню на російській мові.

Загалом, українці не прийшли в Грецію або Кіпр, щоб залишитися назавжди в іншій країні, вони були у якості тимчасових робочих і гостей, котрі, певно, сподівалися повернутися до України, тільки-но дозволять обставини. Для багатьох головною причиною їх перебування в Греції та на Кіпрі – була можливість відправити гроші додому. Однак, з плином часу або ж з причини їх законного перебування, або з економічних, а також особистих причин, деякі почали перевозити своїх дітей до Греції та Кіпру. Як правило, коли люди починають думати про Грецію чи Кіпр та, як йдуть справи в країні, вони замислюються про потенційних громадянах, їх правах та обов'язках.

Список використаної літератури

1. Σηροσεία Εθνική Σηροσηκηκήρ Υπηλεζί αρ. / [Ηλεκηπομηκή ηηγή]. - Τπόπορ ηλόζβ αζηηρ : http://web.archive.org/web/20090318065626/http://www.statistics.gr/gr_tables/S1101_SAP_1_TB_DC_01_03_Y.pdf

2. 2011 Population and housing Census. Demographic and social characteristics of the Resident Population of Greece according to the 2011 Population - Housing Census revision of

20/3/2014 [Electronic resource]. – Mode of access :
http://www.statistics.gr/documents/20181/1215267/A1602_SAM01_DT_DC_00_2011_03_F_EN.pdf/cb10bb9f-6413-4129-b847-f1def334e05e

3. State Statistics Committee of Ukraine [Electronic resource]. – Mode of access :
<http://2001.ukrcensus.gov.ua/eng/results/>

4. Kaurinkoski K. Μετανάστευση από την Οσκιανία στην Ελλάδα μετή την πεπεξηπόικα: Οσκιανοί και παλιννοζηούντες Έλλητες [Ηλεκηπονική πηγή] / K. Kaurinkoski // Αναζ νθέξειρ και νέερ δεναμικέρ ζηρ βαλκανικέρ κοινωιέρ μετή ηο 1990 / επιμέλεια Α. Σ. Μάλκος. – Αθήνα : Ηπόδορ, 2011. - Τπόπορ πόζβαζηρ :
https://www.academia.edu/5225568/%CE%9C%CE%B5%CF%84%CE%B1%CE%BD%CE%AC%CF%83%CF%84%CE%B5%CF%85%CF%83%CE%B7_%CE%B1%CF%80%CF%8C_%CF%84%CE%B7%CE%BD_%CE%9F%CF%85%CE%BA%CF%81%CE%B1%CE%BD%CE%B9%CE%AC_%CF%83%CF%84%CE%B7%CE%BD_%CE%95%CE%BB%CE%BB%CE%AC%CE%B4%CE%B1_%CE%BC%CE%B5%CF%84%CE%AC_%CF%84%CE%B7%CE%BD_%CF%80%CE%B5%CF%81%CE%B5%CF%83%CF%84%CF%81%CF%8C%CE%B9%CE%BA%CE%B1_%CE%9F%CF%85%CE%BA%CF%81%CE%B1%CE%BD%CE%BF%CE%AF_%CE%BA%CE%B1%CE%B9_%CF%80%CE%B1%CE%BB%CE%B9%CE%BD%CE%BD%CE%BF%CF%83%CF%84%CE%BF%CF%8D%CE%BD%CF%84%CE%B5%CF%82_%CE%88%CE%BB%CE%BB%CE%B7%CE%BD%CE%B5%CF%82

5. Αποκατήζηζη παλινιζηοζηων ομογενων ΕΣΣΔ [Ηλεκηπονική πηγή] : Νόμορ 2790/2000: - Τπόπορ πόζβαζηρ : [http://eudo-citizenship.eu/NationalDB/docs/GRE%202790%202000%20\(original\).pdf](http://eudo-citizenship.eu/NationalDB/docs/GRE%202790%202000%20(original).pdf)

6. Σύγποτες διαηάξειρ για την Ελληνική Ιθαγένεια και την πολιηική ζς μεηηοσή ομογενών και νομίμορ διαμενόνηων μεηαναζηών και άλλερ πςθμίξειρ [Ηλεκηπονική πηγή]. - Τπόπορ πόζβαζηρ : <http://www.nomikosodigos.info/guide/legislation/427-n-3838-2010-syghrones-diataxeis-gia-tin-elliniki-ithageneia-kai-tin-politiki-symmetohi-omogenon-kai-nomimos-diamenonton-metanaston-kai-alles-diataxeis>

7. Τποποποίηζη και ζς μπλήπωζη διαηάξεων ηηρ πεπιθεπειακήρ διοίηηζηρ, ηος κώδικα ηηρ Ελληνικήρ ιθαγένειαρ, ηος δημοηικού και κοινοηικού κώδικα, ηων διαηάξεων για ηηρ ποζόδορ ηων οπαγιζμών ηοπικήρ αςηοδιοίηηζηρ και άλλερ διαηάξειρ [Ηλεκηπονική πηγή] : Νόμορ ζπ. Απ. 2130. - Τπόπορ πόζβαζηρ : <https://www.eforologia.gr/lawbank/document.aspx?digest=FA2C27AFF105A0.1D031AEA53&version=1993/04/23>

8. Nikolova M. Ukrainian Migration to Greece: Patterns and Challenges of Remaining and of Return [Electronic resource] / M. Nikolova. – Mode of access : <http://www.ceemr.uw.edu.pl/vol-4-no-2-december-2015/articles/ukrainian-migration-greece-patterns-and-challenges-remaining-and>

9. Ρςθμίξειρ για ηηρ ποώθηζη ηηρ απαζσόληζηρ ηηρ ενίζςςζη ηηρ κοινωιικήρ ζς νοσήρ και άλλερ διαηάξειρ [Ηλεκηπονική πηγή] : Νόμορ 3385/2005. - Τπόπορ πόζβαζηρ : http://www.fle.gr/forologika/snomoi/2005/Noelnl3385_05.htm

10. Nikolova M . Ukrainian Migration in Greece: There and Back Again and Straight Ahead for One More Time [Electronic resource]. – Mode of access : <http://irma.eliamep.gr/wp-content/uploads/2013/04/IRMA-Background-report-UKRAINE.pdf>

11. Baldwin-Edwards M. Illegal Migration in the Mediterranean [Electronic resource] / M. Baldwin-Edwards // 5th International Seminar on Security and Defence in the Mediterranean. – Barcelona : Barcelona Centre for International Affairs, 2007. - PP. 115–124. - Mode of access : http://www.cidob.org/en/publications/publication_series/monographs/monographs/5th_international_seminar_on_security_and_defence_in_the_mediterranean

12. Hellenic statistical authority. Population census 2011 [Electronic resource]. – Mode of access : <http://www.statistics.gr/en/2011-census-pop-hous>

Стаття надійшла до редакції 22.05.2016 р.

E. Riabchenko

STATUS OF UKRAINIANS IN THE REPUBLIC OF GREECE

The aim of the paper is to describe the phenomenon of Ukrainian migration to Greece. The present article discusses the impact of the legal framework related to migration starting from the period of perestroika till the first decade of 21st century. Historically, Greece was one of the first destinations attracting Ukrainian migrants, but the migration flows have strongly decreased during the last years and a tendency for return migration has emerged. Among the key features is the fact that the migrant's experience is deeply influenced and shaped by Greece's policy response to migration. The paper examines the impact of the legislative measures for obtaining Greek citizenship and residence permit for the Ukrainian of Greek origin. Actually, Ukrainians are among the oldest and most populous migrant groups in Greece during the last two decades. The most important pull factor was the demand for cheap work in the informal labour market, The most common way for the Ukrainians to come to Greece at the time was through a tourist visa, the terms of which were subsequently violated by overstaying for working informally. With the regularization programs that took place, many Ukrainians managed to legalize their status, with most of the stay permits being issued for dependent employment. Also, it is necessary to mention that Greek legislation provided necessary opportunities for the Ukrainian community that consists of Ukrainian of Greek and non-Greek origin to develop socially and culturally, to get Greek education . Another important fact to mention is a coexistence and cooperation with another group of Hellenes abroad – Pontians. Partially they have similar history as the Greeks of Ukraine, and, also, they use the same legislation in order to obtain Greek citizenship and Greek residence permits. So, the problem and the notion of repatriated Greek is also studied in the article.

Key words : Ukrainians, Ukrainian of Greek origin, migration, Greek citizenship, repatriated Greek.

УДК 327.8

Г.В. Сталовєрова

ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕМОВИН ЩОДО ЧЛЕНСТВА ВЕЛИКОБРИТАНІЇ В ЄС

Аналізується проблематика майбутнього членства Великобританії в ЄС; зокрема, проводиться аналіз позицій, яку висунули країни – учасниці ЄС стосовно умов збереження Британії в складі ЄС. Характеризуються положення провідних партій Великобританії стосовно даної проблеми. Розглянуто особливості проведення брюссельського саміту 2016 р. Доведено, що у результаті брюссельського саміту Великобританія отримала особливий статус, який надасть можливість її громадянам остаточно визначитися на референдумі щодо майбутнього членства Великобританії в Євросоюзі.

Ключові слова: Великобританія, Євросоюз, британський уряд, брюссельський саміт, референдум.

В умовах виникнення нових викликів та загроз, трансформації системи міжнародної безпеки, питання підтримки членства Великобританії в ЄС стають об'єктом